

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Př 31, 10 – 31

Text: 1 Tm 2, 11-15

Žena at' přijímá poučení mlčky s veškerou podřízeností. Učit ženě nedovolují. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést. Vždyť první byl stvořen Adam a pak Eva. A nebyl to také Adam, kdo byl oklamán, ale žena byla oklamána a dopustila se přestoupení. Spasena bude jako matka, jestliže setrvá ve víře, lásce, svatosti a strízlivosti.

V těchto dnech jsme slavili, slavíme a budeme slavit několik svátků. Jako inspiraci ke kázání jsem si však nevybral svátek práce, ani den osvobození ani dnešního ledového muže Serváce. Chci připomenout, že dnes slaví svůj svátek všechny matky, mámy a maminky. Sluší se jim popřát, protože jejich úloha v životě je naprosto zásadní a nezastupitelná. Pro tuto příležitost jsem hledal, kde se v bibli mluví o úloze matky. A přitom jsem našel toto zvláštní slovo. „Žena bude spasena jako matka, jestliže setrvá ve víře, lásce, svatosti a strízlivosti.“

To, co nás na tomto verši zaráží, je tvrzení, že žena bude spasena jako matka. Jak se to myslí? Toto nejasné slovo provokuje přirozeně k otázkám: Není-li žena matkou, nebude spasena? Je mateřství nějakým zvláštním záslužným skutkem pro spasení? A co muži? Budou spaseni jako otcové? Proč se tu vyzdvihuje mateřství v souvislosti se spásou? Vždyť je tolik žen, které matkami nebyly, nejsou ani nebudou! Na tom přece nemůže záviset spasení! Ten verš musí být myšlen určitě nějak jinak. A my bychom měli zjistit jak.

Abych řekl pravdu, tak skutečně nevím, jak to apoštol Pavel myslel. Ale můžeme se pokusit na základě zkoumání okolního textu a na základě dobového pozadí, zjistit, jakým směrem tento verš ukazuje. Ale nezaručuji předem uspokojivý výsledek.

Když se podíváme na ten text v celé jeho šíři, tak zjistíme, že je z dnešního pohledu zcela nepřijatelně diskriminující vůči ženám jako takovým. Apoštol tam píše takové věci jako: „Žena at' přijímá poučení mlčky s veškerou podřízeností. Učit ženě nedovolují. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést.“ A apoštol se své tvrzení snaží doložit způsobem, který se nám také nezdá příliš férový. Říká: „Vždyť první byl stvořen Adam a pak Eva. A nebyl to také Adam, kdo byl oklamán, ale žena byla oklamána a dopustila se přestoupení.“ To vás, milé sestry, přece musí zvednout ze židle (vlastně z lavice). Dnešní emancipované ženy by takové slovo z bible raději vyškrtly. A členky feministického hnutí tak učinily už dávno. Máme tomuto slovu rozumět tak, že apoštol Pavel považuje ženy za nějaká méněcenná stvoření, či dokonce za nástroj ďáblův? To bychom přece jen od apoštola Pavla nečekali. Známe sice jeho názory na manželství, že je pro muže lépe, když žije bez ženy, ale toto už je přece jen trochu moc. Jak si to, Pavle, můžeš vůbec dovolit! To je urážka na cti!

Ale, milé sestry, myslím, že apoštola Pavla podezříváme z nenávisti vůči ženám zcela zbytečně a protifeministické názory mu přisuzujeme neprávem. Apoštol to jistě nemyslí nijak zle. Abychom mu ale porozuměli, k tomu je třeba trochu znát tehdejší společenské a sociální poměry. Na rozdíl od dneška, v židovské kultuře prvního století nebylo ženám vůbec dovoleno studovat. A tak když Pavel říká, že by se ženy měly učit v tichosti a s pokorou, tak jim úžasně vychází vstříc a nabízí jim skvělou šanci. To, že se ženy mohou učit, to je na tehdejší dobu velký pokrok. Apoštol tedy není proti ženám, ale naopak se snaží zlepšit postavení žen ve společnosti. Zcela pochopitelně pak apoštol nechtěl, aby efezské ženy samy učily, když až dosud neměly žádné vzdělání ani zkušenosti. Církev v Efezu měla potíže s falešnými učiteli a je zřejmé, že právě ženy byly nejsnadnější kořistí jejich bludů, protože dosud neměly dostatečné biblické poznání, aby falešné učení dokázaly odhalit. Podle názoru některých lidí tento text v bibli znamená, že by ženy nikdy, tedy ani dnes, neměly ve shromážděních církve vyučovat. Ale je jasné, že to tak myšleno není. Pavel musel při své praxi vycházet z místní situace, tak jak to musíme dělat i my dnes. Z jiných míst NZ známe přece naopak i ženy, které byly schopné učit a Pavel to schvaloval. Jde např. o Pavlovu spolupracovnici Priscilu, která učila velkého kazatele Apolla (Skutky 16, 24-26). Kromě toho se Pavel často zmiňuje o dalších ženách, které v církvi zastávaly významnou úlohu. Pokud jde o to, že ženy mají přijímat poučení mlčky, jak čteme, nejde tu o doslovnou mlčenlivost (pro tu má řečtina jiné slovo), ale spíše o postoj pokory a zdrženlivosti. Totiž aby si ke zvěsti nedomyšlely něco mezi řádky a nepřidávaly vlastní závěry. To, že Pavel své tvrzení podpírá argumentací z první knihy bible, patřilo k rabínskému způsobu myšlení. Potřebu zdůraznit, že první byl stvořen Adam a až pak Eva, cítil patrně proto, že se tamním mužům do zvěstování evangelia asi příliš nechtělo. Není to tedy podceňování žen, ale povzbuzování mužů. I dnes je tomu někde tak, že se muži a otcové zřikají své povinnosti vést rodinu k víře a všechnu tuto starost nechávají na ženě. Do takové situace by i dnes Pavel řekl: „Učit ženě nedovolují“, ne proto, že by to dělala špatně, ale aby tak donutil dělat něco také muže. Je to stejné, jako když se ženě zakazuje nosit těžká břemena. Protože je má nosit muž. Ženy tedy Pavel nediskriminuje, ale vzhledem k jejich situaci bere ohled na jejich určitý handicap, který byl dán jejich tehdejší společenským postavením. Žena byla v prvé řadě matkou, vychovatelkou dětí a tato role jí dost dobře neumožňovala se společensky a nábožensky uplatnit na veřejnosti. Proto se právě ženy-matky mohly ptát s obavou ve hlase: „Jak to bude s naším spasením? Dnes bychom možná tu otázku formulovali jinak: Má můj život smysl, když ho

zasvětím výchově dětí a vzdám se své profesní kariéry v jejich prospěch? Skutečně mateřství znamená obět', a to jak dnes tak i tenkrát. Už tehdy s tím měly matky problém. V době vzrušené horlivé zbožnosti vznikající církve si kladly otázku: Ostatní mohou učit, sloužit, chodit do shromáždění, ale my jsme uvázané doma u plotny a u svých dětí, musíme se o ně starat, nemohly jsme studovat, vzdělávat se, a teď jsme hloupé a nevzdělané. Nemůžeme se tak často účastnit společných shromáždění. Neohrozí to naše spasení, když jsme jenom pouhé obyčejné matky našich dětí? A na tuto nevyslovenou otázku apoštol reaguje tak, že je utěšuje a povzbuzuje slovy: „Žena bude spasena jako matka, jestliže setrvá ve víře, lásce, svatosti a střízlivosti.“ Rozuměj – i jako „pouhá“ žena v domácnosti – bude spasena. Její život dojde smysluplného naplnění. Musí však tak jako ostatní setrvat ve víře v Ježíše Krista, lásce, svatosti a střízlivosti. Nebo jinak - přestože je matkou, bude spasena, či ještě lépe, právě proto, že zůstane věrnou a milující matkou, tak si uchová dar spasení, který přijala vírou v Ježíše Krista. Mateřství ji nijak nediskriminuje mezi křesťany, ale právě naopak - v něm se může realizovat víra, láska, svatost a střízlivost, tedy křesťanské ctnosti, které tak může uplatnit, když je přijala skrze nový život v Kristu. Mateřství poskytuje ideální prostor pro každodenní důvěru v Boha, pro naprosté sebevydání, pro milující a odpouštějící lásku a pro výchovu (matka tedy není ukrácena o možnost vyučovat). Přitom musí setrvat ve střízlivosti. Nakonec, každodenní naplňování těch nejdůležitějších potřeb dítěte jí pomáhá, aby někam duchovně neulítla do nebeských výšin. A tak ji ta úloha rodit a vychovávat děti úžasně pomáhá v naplňování křesťanského poslání na tomto světě a jako matka má ohromný prostor pro to, aby, řečeno biblicky, uváděla ve skutek své spasení. Proto apoštol píše, že bude spasena jako matka, nebo doslovně přeloženo „spasena skrze rození dětí“. Ne tak, že by byla spasena kvůli tomu, že rodí děti, to by už z gramatického hlediska bylo v řečtině vyjádřeno jinak, ale „skrz rození dětí“, tzn. přesto nebo právě tehdy, když svůj život zasvětil mateřské lásce a péči, když projde úlohou matky a zachová si víru, lásku, svatost a střízlivost, bude spasena. Ne pro své zásluhy, ale z Boží milosti, protože Bůh jí dává svým Duchem sílu a moudrost, aby s láskou a starostlivostí vychovávala nové krásné mladé lidi. Kéž by Pán dával do našich mladých rodin tuto sílu a moudrost k výchově dětí. To je mé přání všem maminkám, ale třeba i babičkám v našem sboru k jejich dnešnímu svátku. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, dej, ať si navzájem prokazujeme úctu a lásku. Ať děti ctí své rodiče a rodiče ať učí své děti uctívat Tebe. Dej, ať se v našich rodinách předává víra jako ten nejcennější rodinný poklad. Amen.*